

POLSKIE BADANIA GEOBOTANICZNE
POZA GRANICAMI KRAJU

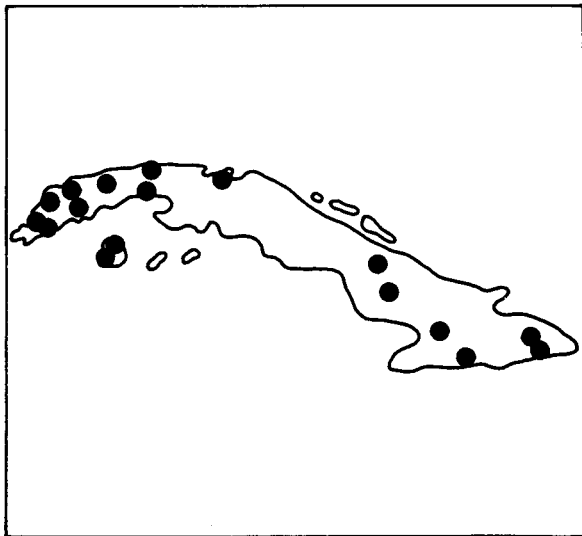
Materiały 36 Seminarium Geobotanicznego,
Warszawa, 15–16.03.1991

Redakcja: J. B. Faliński & Z. Mirek

POLISH GEOBOTANICAL INVESTIGATIONS
ABROAD

Materials of the 36th Geobotanical Seminar,
Warsaw, 15–16 March 1991

Edited by: J. B. Faliński & Z. Mirek

WYSTĘPOWANIE GATUNKÓW RODZAJU *LUDWIGIA* NA KUBIE

The occurrence of the species of the genus *Ludwigia* in Cuba

Krzysztof ROSTAŃSKI

Summary. During his stays in Cuba, nine months in 1981–82 and four months in 1989, the author investigated the taxonomic differentiation and geographic distribution of the *Ludwigia* L. species in this country. Taking a part in some expeditions organized by the Botanical Garden of the University of Havana (Jardin Botanico Nacional), he collected herbarium specimens in various provinces; in the Western and Middle Cuba (Pinar del Río, Isla de la Juventud, La Habana, Matanzas), as well as in the Eastern ones (Guantanamo, Santiago de Cuba, Granma, Camagüey). He made also the revision of all herbarium specimens preserved in the Cuban Herbaria: older ones (1850–1960) in HAC and more new (1975–1988) in HAJB. The following *Ludwigia* species have been stated in Cuba: *L. peruviana*, *L. decurrens*, *L. erecta*, *L. inclinata*, *L. sedoides*, *L. octovalvis*, *L. leptocarpa*, *L. hyssopifolia*, *L. peduncularis* (endemic!), *L. uruguayensis*, *L. peploides*, *L. torulosa*, *L. microcarpa*, *L. simpsonii*, *L. stricta* (endemic!), *L. repens*, *L. helminthorrhiza* (new for Cuba), and *L. palustris* (?).

Key words: *Onagraceae*, *Ludwigia*, section, genus, species, endemic

Prof. dr hab. Krzysztof Rostański, Katedra Botaniki Systematycznej, Uniwersytet Śląski, ul. Jagiellońska 28, 40–032 Katowice

WSTĘP

Korzystając dwukrotnie ze stypendium rządu kubańskiego, przebywałem na Kubie w latach 1981–82 (9 miesięcy) i w roku 1989 (4 miesiące) prowadząc badania nad rodzajem *Ludwigia* L. – jedynym reprezentantem rodziny *Onagraceae* w tym kraju. Badania te miały na celu opracowanie rodziny *Onagraceae*, a rodzaju *Ludwigia* L. w szczególności, do nowego wydania flory Kuby (*Flora de Cuba*), a więc zróżnicowania gatunkowego i rozmieszczenia geograficznego przedstawicieli wymienionego rodzaju w tym kraju.

Na materiał badań złożyły się: 1 – dawne zbiory zielnikowe z lat 1850–1960, przechowywane w Zielniku Instytutu Botaniki Kubańskiej Akademii Nauk w Hawanie (HAC), 2 – nowe zbiory zielnikowe, zgromadzone przez pracowników naukowych Ogrodu Botanicznego Uniwersytetu w Hawanie (Jardin Botanico Nacional – JBN), przy współpracy botaników niemieckich z Jeny i Berlina, w latach 1975–1988, znajdujące się zarówno w zielniku JBN (HAJB), jak w zielnikach uniwersytetów w Jenie (JE) i Berlinie (BHU), 3 – kserokopie okazów, znajdujących się w niektórych zielnikach Stanów Zjednoczonych, udostępnione przez Missouri Botanical Garden, Herbarium w Saint Louis (MO), 4 – własne zbiory zielnikowe, pochodzące z ekspedycji JBN na tereny Kuby Zachodniej (prowincja Pinar del Río, Isla de la Juventud), Środkowej (La Habana, Matanzas) i Wschodniej (Camagüey, Granma, Santiago de Cuba, Guantánamo), w których brałem udział, oraz z kilku wyjazdów indywidualnych, umożliwionych mi przez JBN. Zbiory te znajdują się obecnie po części w Zielniku Katedry Botaniki Systematycznej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (KTU), w HAJB i MO.

TAKSONOMIA RODZAJU *Ludwigia* L.

Gatunki rodzaju *Ludwigia* L., jedynego reprezentanta plemienia *Jussiaeae* rodziny *Onagraceae*, zaliczano uprzednio do czterech różnych ro-

dzajów: *Isnardia* L., *Jussiaea* L., *Oocarpon* Michxii i *Ludwigia* L. s. str. Ten pantropikalny rodzaj liczy obecnie 82 gatunki skupione w 23 sekcjach. Zasięg rodzaju obejmuje wszystkie kontynenty, z wyjątkiem Australii i Antarktydy. Centrum genetyczne rodzaju, a być może i całej rodziny *Onagraceae*, mieści się w Ameryce Południowej, gdzie występuje 45 gatunków (54,8%). Są to głównie rośliny wodne i błotne, przywiązane do klimatu tropikalnego, rzadziej ciepłomiarkowanego.

WYNIKI BADAŃ

Na podstawie analizy materiałów zielnikowych, obserwacji terenowych i przy uwzględnieniu dotychczasowego piśmiennictwa (zwłaszcza opracowania rodziny *Onagraceae* w IV tomie *Flora de Cuba*, Leon i Alain 1957) stwierdzono występowanie następujących 18 gatunków, wszystkich reprezentujących florę naturalną Kuby (aczkolwiek niektóre z nich mogą także występować na wilgotnych siedliskach antropogenicznych). Należą one do 11 sekcji, a ich rozmieszczenie geograficzne na Kubie (i na świecie) przedstawia się następująco: Sekcja *Myrtocarpus*: 1 – *Ludwigia peruviana* (L.) Hara: Kuba Zachodnia rzadziej Środkowa, pojed. stan. z Kuby Wschodniej. (Am. Pd., Śr. i Pn – Floryda). Sekcja *Pterocaulon*: 2 – *L. decurrens* Walt: Kuba Zach. (Am. Pd., Śr. i Pn.); 3 – *L. erecta* (L.) Hara: na całej Kubie. (Am. Pd., Śr. i Pn., Afryka). Sekcja *Heterophylla*: 4 – *L. inclinata* (L. fil.) Gomez: Kuba Zach. (Am. Pd. i Śr.). Sekcja *Humboldtia*: 5 – *L. sedoides* (H. et B.) Hara: Kuba Zach., Wyspa Młodzieży (Isla de la Juventud = I. de Pinos) (Am. Pd. i Śr.). Sekcja *Macrocarpon*: 6 – *L. octovalvis* (Jacq.) Raven.: najczęstszy przedstawiciel rodzaju *Ludwigia* na Kubie. Na całej wyspie występuje w odmianie typowej – var. *octovalvis*, na Kubie Zachodniej i Środkowej także w odmianie – var. *linearifolia* (Hassler) Munz. (Am. Pd., Śr. i Pn. Afryka). Sekcja *Seminuda*: 7 – *L. leptocarpa* (Nutt.) Hara: na całej Kubie, choć niezbyt często. (Am. Pd., Śr. i Pn., Afryka). Sekcja *Fissendocarpa*: 8 –

L. yssopifolia (Nutt.) Hara: na całej wyspie, rzadko. (Am. Pd., Śr., Afryka). Sekcja *Oligospermum*: 9 – *L. peduncularis* (Griseb.) Gomez: endemit! Na całej wyspie, choć rzadko. 10 – *L. uruguayensis* (Camb.) Hara: Kuba Śr. i Zach. (Am. Pd. i Pn.). 11 – *L. peploides* (Kunth) Raven: na całej Kubie. (Am. Pd. i Pn.). Sekcja *Oocarpon*: 12 – *L. torulosa* (Arn.) Hara: Kuba Zach. (Am. Pd. i Śr.). Sekcja *Microcarpium*: 13 – *L. microcarpa* Mich.: Kuba Zach., rzadko. (Am. Pn. i Śr.). 14 – *L. simpsoni* Chapman: Kuba Zach. (Am. Pn. i Śr.). 15 – *L. stricta* (Wright et Griseb.) Wright: Kuba Zach. i W. Młodzieży. Endemit! Sekcja *Dantia*: 16 – *L. repens* Forster: na całej Kubie. (Am. Pn. i Śr.). 17 – *L. helminthorrhiza* (Mart.) Hara: odkryty jako nowy dla Kuby w jej części wschodniej (prow.

Camagüey) przez E. Mendez Santos w roku 1985 i znany dotąd z jednego tylko stanowiska. (Am. Pd. i Śr.). 18 – *L. palustris* (L.) Ell.: podany z Kuby z dawnej prowincji Oriente, lecz nie potwierdzony! (Am. Pn., Europa).

LISTA PUBLIKACJI

ROSTAŃSKI K., 1993. Onagraceae Juss. Flora de la República de Cuba (maszynopis)

ROSTAŃSKI K., MENDEZ SANTOS I. E. 1993: Unas noticias sobre la distribución de las especies del género *Ludwigia* L. en la provincia de Camagüey (Cuba Oriental) (maszynopis).

Instytucje współorganizujące badania:

Uniwersytet Śląski, Katowice;

Jardín Botánico Nacional de la Universidad de la Habana, Ciudad Habana, Cuba